

Stichting Vredeseducatie
Peace Education Projects

Nieuwsbrief / Jaarbericht Stichting Vredeseducatie 2018

Fort van de Democratie moet haar deuren sluiten Nieuwe deuren met kansen en uitdagingen gaan open

Over de financiële perikelen, de brand en opgewekt opstandig doorgaan

door Jantien Westrik

Het Fort van de Democratie kreeg 10 jaar lang financiële steun van het vfonds voor projecten.

Het zal voor de meeste betrokkenen bij het Fort van de Democratie geen verrassing meer zijn, de deuren gaan eind december 2018 dicht. We voeren een gesprek met Jan Durk Tuinier om van hem zelf te horen hoe het zover heeft kunnen komen en wat de kansen en mogelijkheden voor de toekomst zijn. Het wordt een optimistisch verhaal.

Hoe heeft het zover kunnen komen?

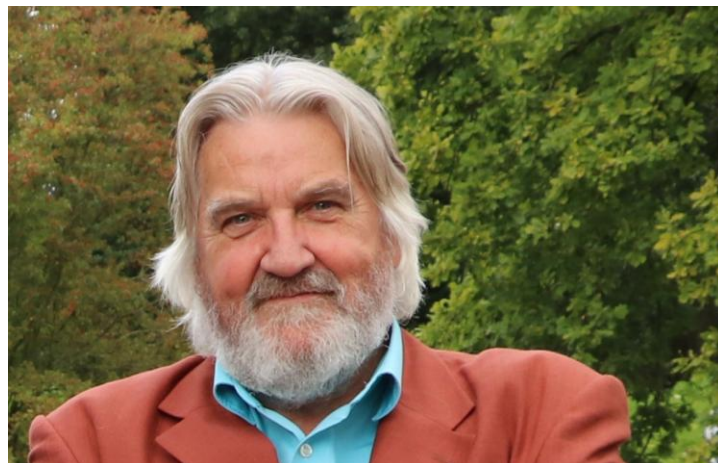
“Het was al jaren een opgave om de exploitatie van het fort rond te krijgen. Bij de start was het geen probleem om de handen op elkaar te krijgen en de potten van fondsen te ontsluiten met een goed verhaal, maar het jaarlijkse onderhoud en beheer was een puzzel. We losten dat op door naast het normale werk extra projecten uit te voeren die geld opleverden, maar dat is voor de langere termijn fysiek niet meer op te brengen. Zeker na de pensionering van Geu Visser en Durkje Post in 2016.”

Kon de stad Utrecht niet meer doen?

“Ja, iedereen kijkt naar de stad Utrecht. Een progressief stadsbestuur, die zullen wel een sterk beleid voor burgerschap neerzetten. Daar kwamen ook de meeste schouderklopjes vandaan. De stad was niet bereid om allen het leeuwendeel van de kosten voor de exploitatie voor minimaal 5 jaar op zich te nemen, naast een jaarlijks bedrag voor de activiteiten. Daar heeft de gemeente haar argumenten voor, maar wij vinden het erg jammer omdat het niet om een gigantisch bedrag gaat. Het probleem is, dat er bij fondsen ook steeds minder animo was om het Fort te ondersteunen. Fondsen willen vernieuwende projecten steunen en staan niet te juichen bij het jaarlijks financieren van een deel van de exploitatiekosten. Uitzondering is het vfonds. Daar hebben we 10 jaar veel steun aan gehad. Niet alleen financieel voor projecten maar ook inhoudelijk. Nu past hun missie en onze doelstelling goed bij elkaar, maar ook het vfonds ging in tegen haar eigen richtlijnen. Ik heb er zeker begrip voor dat daar een eind aan moet komen.”

En samenwerking met andere instellingen?

“We hebben intensieve gesprekken gevoerd met instellingen waar we al jaren mee samenwerken en expertise delen. Er was heel veel ondersteuning en betrokkenheid, maar niemand zit te wachten op het exploiteren van een oud gebouw. Ze voelden goed aan waar de schoen bij ons wringt. Het Fort is een middel om een educatieve doel te behalen, maar het beheer van het Fort verdrong het doel steeds meer.”

Jan Durk Tuinier: “We gaan opgewekt en opstandig verder met ons avontuur.”

Foto Sanne Sprenger

Toen kwam de brand op 21 juni.

Dat was bijzonder vervalend. Er hebben zich gelukkig geen persoonlijke ongelukken voorgedaan. Het heeft de medewerkers veel energie gekost om alles weer te ordenen en het werk op te pakken. In september konden we weer groepen jongeren in de tentoonstelling ontvangen. Het heeft de discussie over de toekomst van het Fort van de Democratie in het bestuur versneld. We stonden voor de vraag of het zinvol was om het geld van de verzekering in het Fort te investeren, met het risico dat er geen financiële basis is om voort te bestaan. De gesprekken met gemeente en instellingen is geïntensiveerd, maar in september hebben we met het bestuur de knoop doorgehakt.”

Hoe kijk je daar nu tegenaan?

“Ik ben er heel rustig onder en heb vooral een gevoel van dankbaarheid dat we 10 jaar lang de tent konden laten floreren. Verder heb ik in het werk sterk de neiging om vooruit te denken en daar ben ik volop mee bezig met de mensen om me heen”.

Docent ROC: “Met veel moeite, aandacht en toewijding heeft de interactieve tentoonstelling een effectieve werking getoond om de aandacht van kwetsbare jongeren te pakken en ze over te halen zelfstandig te gaan nadenken over de morele dilemma's die in de naaste toekomst niet langer genegeerd kunnen worden.”

Daar komen we zo op terug. Hoe reageerden docenten?

“Die reacties hebben we onderschat. Heel veel docenten waren boos en verdrietig en hebben dat op allerlei manier geuit. We hebben daar vele uren aan besteed. Om de boosheid aan te horen en te onderzoeken. Wat maakt je nu zo boos, vroeg ik dan. En dan kwamen de verhalen. We werkten in het Fort met een honderdtal docenten burgerschap, die vol passie met jongeren samenleven en werken. Dat doen wij ook, en daarin vonden we elkaar in. Daar werden we allemaal blij van. We gaan ervoor om in gesprek met jongeren de nuance te zoeken en de compassie-spijeren te ontdekken en te oefenen en al doende de actuele thema’s van democratie te onderzoeken.”

Docenten zien de maatschappelijke urgentie wel?

“Ja, dat is zonneklaar. Eén van de docenten schreef in een mail dat we erin geslaagd waren om in het Fort jongeren die al afgehaakt zijn toch te betrekken bij de alledaagse dilemma’s rondom democratie. Je kunt wel zeggen: ik wil helemaal niets met politiek te maken hebben, maar de politiek bemoeit zich wel met jou, en daar moet je wat mee. Jongeren kijken er van op hoe de regering in Den Haag en de EU hun leven beïnvloedt. Misschien kunnen we enkele reacties van docenten opnemen. Ze zijn hartverwarmend.”

Het fotomoment ‘het overbruggen van de kloof’ in het Fort van de Democratie zullen we gaan missen. Foto: Stichting Vredeseducati/Ubuntu Huis

Nu naar de toekomst, hoe gaat vredeseducatie verder?

“We zitten vol met plannen voor nieuwe projecten. We blijven reizen met de Democratiefabrieken door Nederland en België. We willen volgend jaar met de nieuwe V-LAB Express gaan reizen. Dat wordt een Nederlands – Duitse tentoonstelling waarin kinderen en jongeren vrede, vrijheid en verzet tegen onrecht gaan onderzoeken. Een spannend project met allemaal nieuwe installaties en werkvormen. Deze reizende tentoonstellingen worden wel ontwikkeld met geld van sponsors en fondsen, maar de exploitatie is budgettair neutraal of het levert de Stichting Vredeseducatie inkomsten op.”

Maar wat gaan jullie verder doen met het MBO?

“De Democratiefabriek reist ook langs MBO’s en daar hebben we hele goede ervaringen mee. Jongeren van de opleiding welzijn leiden studenten rond en jongeren van de opleiding beveiliging houden een oogje in het zeil. Dat is toch fantastisch. Maar we willen meer. We hebben een zinvol gesprek gehad met directie en

medewerkers van ProDemos. We hebben de intentie om met elkaar op Fort De Bilt een voorziening te gaan maken voor jongeren uit het MBO. Je weet dat ProDemos enkele jaren geleden de programma’s van de Stichting Vredeseducatie heeft overgenomen. Ik ben daar heel blij mee omdat mijn hart wel ligt bij jongeren in het MBO.”

Docent ROC: “Het Fort van de Democratie heeft zijn bestaansrecht in de praktijk overduidelijk bewezen. Met herkenbare situaties weten ze de aandacht van reeds afgehaakte jongeren te pakken en deze jongeren te laten inzien dat elk persoon in zijn of haar directe omgeving, kansen en mogelijkheden kan gaan herkennen, om wel invloed te kunnen uitoefenen op het beleid van de bestuurders.”

Hoe komt dat?

“Misschien heeft het te maken dat ik zelf een stapelaar in het onderwijs ben geweest, begonnen op de mavo toen ik 12 was en 25 jaar later een punt gezet met sociale pedagogiek op de Universiteit van Nijmegen. Leren gaat altijd door, het is de normaalstand van mensen. Ik trek graag met deze jongeren op. Niet alleen omdat ik me van vroeger iets van de minachting voor lager opgeleiden herinner, maar ook omdat de gesprekken zo open zijn. Soms komen jongeren bij ons binnen en zeggen: het wordt niks met ons meneer, wij zijn vmbo. ‘O, dat komt goed uit, we hebben dit speciaal voor jullie gemaakt’, zeggen wij dan en dan gaan we aan het werk. ‘Het was wel aardig’ of: ‘ik heb me niet verveeld’ hoorden we dagelijks en we beschouwen het als een groot compliment.”

Is de school dan niet te veel aan het opvoeden?

“Het idee dat de school alleen kennis overdraagt, is achterhaald. De school is een levensschool waarbij je jezelf leert ontdekken, uitvinden en een voor jou waardevolle plek in de maatschappij leert innemen door een vak te leren. De school moet niet proberen leuk te zijn, maar uitdagen. Inspanning levert ook plezier en zin op. Natuurlijk moet ook nog tijd over zijn om te hangen met je vrienden, maar de school is ook de plek waar je waarden kunt verhelderen en oefenen.”

Hoe leren kinderen waarden?

“Alle waarden en normen, zelfs als ze nooit uitgesproken worden, dragen we over op kinderen. We moeten er met jongeren over praten, argumenten onderzoeken, perspectieven zien en de grenzen verkennen. Dat geeft jongeren de kans om waarden toe te eigenen en er persoonlijke elementen aan toe te voegen. Waarden als samenwerken en compassie zitten in ons DNA. Het vermogen tot samenwerken en het kunnen inleven in anderen, is een belangrijke succesfactor in de ontwikkeling van de mens. Voorwaarde is wel dat het kind opgroeit in een klimaat waarin deze vermogens worden aangesproken en aangewakkerd.”

Hoe kan de school hierin een rol spelen?

“Door jongeren aan te moedigen. Dat is onze belangrijkste pedagogische handeling. Het is moed verzamelen om te leven. Niet jongeren in mensvijandige systemen dwingen, belonen of straffen, maar aanmoedigen. Ouders en docenten en dat geldt ook voor politici, krijgen altijd terug wat ze geven. Wanneer ze onverschilligheid tonen voor de wereld en het lijden van anderen, krijgen ze dat terug: jongeren die het allemaal niets kan schelen. Alleen maar goede bedoelingen uitstrooien over jongeren, met het argument ‘dat is belangrijk voor later’, werkt ook contraproductief. Lage verwachtingen als ‘dat kunnen jongeren van vmbo niet’, hebben desinteresse tot gevolg. En dan hoor je zeggen: ‘zie je wel, ze willen gewoon niet’. Wanneer docenten zelf

de motivatie voor burgerschap niet meer kunnen opbrengen, krijgen ze ongemotiveerde reacties van leerlingen terug. Zo logisch is dat.”

Ik wil niet al te pessimistisch zijn, maar er moet nog wel heel veel gebeuren.

“Het verborgen leerplan is dat het onderwijs op veel scholen vooral een disciplineringsoefening is om mensen geschikt te maken voor de grote, internationale bedrijven of andere mooie banen in de maatschappij. Het zou veel meer kunnen zijn. We zouden alle lessen, methoden en werkvormen die van jongeren een lijdend voorwerp maken, moeten omzetten in subjectiverende activiteiten. Dat jongeren onderwerp worden van hun eigen geschiedenis, verbonden met de samenleving van nu. Dat willen we toch zelf ook? Ik werd altijd heel opstandig in situaties waarin anderen mij probeerden in hokjes te duwen. Uit onderzoek blijkt dat jongeren twee dingen heel belangrijk vinden in het onderwijs. Ze willen in de eerste plaats gekend zijn en persoonlijk contact hebben met hun docenten. Daarnaast willen ze uitgedaagd worden in projecten, waarbij eigen inbreng nodig is en gewaardeerd wordt. Dat is toch niet zoveel gevraagd?”

Ook kinderen van de Weekendscholen bezochten het Fort van de Democratie.

Foto: Stichting Vredeseducatie

Is onderwijs de vernieuwingsmotor van de maatschappij?

“Onderwijs loopt meestal achter omdat we kinderen en jongeren iets over de werkelijkheid willen overdragen. We zitten met elkaar helemaal vast in het academische model van leren, dat cognitief gericht is en via toetsen in cijfers wordt uitgedrukt. Jongeren verwerven kennis, leggen logische verbanden en passen daarna kennis toe. Het probleem is echter, dat de meeste methoden, ook in het MBO, uitgaan van dit academische model.

Docent ROC: “Onder invloed van de digitalisering van het dagelijkse leven, ervaren veel jongeren dat zij geen enkele invloed meer kunnen uitoefenen op de machtscentra. Met name de lager opgeleide jongeren zien de noodzaak kennis te verkrijgen over onze democratische rechtsstaat niet meer in. Hiermee worden jongeren een gemakkelijke prooi voor populist. Deze jongeren hebben namelijk wel behoefte om hun gevoel van onmacht te uiten en zullen niet schromen om hun stem uit te gaan brengen op diegenen die inspelen op het aanwakkeren van angstgevoelens. Populisten kunnen effectief gebruik maken van simpele redeneringen om het ongenoegen van grote groepen mensen te kanaliseren. Door de schuld van alle problemen te projecteren op groepen als allochtonen, linkse intellectuelen en zakenvullende politici mobiliseert met horden die ook bereid zullen zijn met geweld hun gelijk te halen. En deze jongeren hadden het naar hun zin in het Fort van de Democratie omdat ze voelden dat het over hen ging.”

Dat levert veel teleurstellingen op, demotivatie, verveling en schooluitval. Ernstiger is dat we zo andere talenten van jongeren onbenut laten en vaak minder waarderen. De meeste jongeren leren volgens een ander model met proberen en permanent kijken wat je doet. En dat sluit aan bij het Fort van de Democratie en de Democratiefabriek.”

Hoe gaan jullie verder?

“Wat mij betreft opgewekt en opstandig. Op een creatieve manier installaties, werkvormen ontwikkelen en het contact zoeken met kinderen en jongeren en hun opvoeders en docenten. Om kennis en ervaringen te delen met elkaar. En niet onbelangrijk: elke dag tijd nemen voor rust en reflectie.”

Brandweer op Fort Lunet 1 en de gevolgen van een korte felle brand.

Foto: DUIC

Zaterdagavond 27 april 2019 Stichting Vredeseducatie 25 jaar met “The Bright Sight of Life” van Bright Richards in Theater Cultura Ede

Heb je zin om dat mee te vieren?

Leg de datum vast, uitnodiging volgt.

Bright Richards (r) speelt met muzikant Oleg Fateev (l) de komische en confronterende vertelling *The Bright Side of Life* van Theater Utrecht en *New Dutch Connections*.

Foto's: Gido Leitens

Nieuwsgierig? theaterutrecht.nl of: newdutchconnections.nl

Wat gebeurde er werkelijk in vernietigingskamp Sobibor? www.nooitvoltooidverleden.nl

Archeologie in Sobibor verwerkt in Educatieve website voor jongeren

“De aarde bewaart voor altijd een geheugen en kan ons helpen met herinneren en herdenken.” Deze uitspraak is van archeoloog Ivar Schutte. Hij deed samen met een Poolse en Israëlische collega onderzoek in het voormalige vernietigingskamp Sobibor in Oost-Polen. Stap voor stap is het proces van aankomst van de Nederlandse Joden tot na de moord in de gaskamers in bodemvondsten blootgelegd.

Deze opmerkelijke ontdekkingen maken de poging van de nazi's ongedaan om het kamp na de opstand in oktober 1943 in vergetelheid te laten verdwijnen door het met de grond gelijk te maken. In Sobibor werden tijdens de Tweede Wereldoorlog minstens 170.000 Joden vermoord, onder wie 34.295 Joden uit Nederland.

www.nooitvoltooidverleden.nl

Er is een nieuwe educatieve website ontwikkeld voor jongeren op school en in het jeugd- en jongerenwerk. Jongeren volgen het werk van de archeologen. Daarna onderzoeken ze het levensverhaal van enkele slachtoffers. Wat gebeurde er werkelijk in Sobibor? Wat betekent deze geschiedenis voor de jongeren? Hoe staan zij tegenover actuele uitingen van antisemitisme en onverdraagzaamheid?

Mensen en bodemvondsten getuigen

Ze krijgen getuigenissen te zien zoals die van Selma Engel-Wijnberg (1923-2018). Zij was een van de 47 overlevenden van de opstand van oktober 1943 in Sobibor. Waar de nazi's de geschiedenis letterlijk van de kaart probeerden te vegen – alsof hun wandaden nooit hadden plaatsgevonden – zijn getuigenissen als die van Selma van onschatbare waarde. Het archeologisch onderzoek in Sobibor, dat 70 jaar na de verschrikkingen begon, heeft bodemvondsten opgeleverd, die de getuigenverklaringen van overlevenden onweerlegbaar aanvullen. Zoals naamplaatjes en sporen van de gaskamers.

provincie
Gelderland

LOTTY VEFFER FOUNDATION

Stichting Vredeseducatie
Peace Education Projects

Nieuwe reizende tentoonstelling V-LAB Express

De Stichting Vredeseducatie staat in de startblokken voor de ontwikkeling en productie van de reizende tentoonstelling V-LAB Express. Kinderen en jongeren onderzoeken Vrede, Vrijheid en Veiligheid in het rijdende LAB. Drie belangrijke resultaten van een democratische samenleving, die niet uit de lucht komen vallen, maar door mensen worden gemaakt. We voegen daar de V van Verzet aan toe, want inzet voor vrijheid betekent ook verzet tegen onvrijheid en onrecht. Jongeren kunnen ontdekken wat deze drie thema's in hun leven betekenen en hoe zij er zelf aan kunnen werken.

De tentoonstelling zal worden uitgevoerd in het Duits en Nederlands en vooral aan beide kanten van de oostgrens worden ingezet. Met de kinderen van nu kijken we naar het verleden en onderzoeken we wat we daarvan kunnen leren.

Leren van geschiedenis?

Veel historici zijn van mening dat de mensheid niet veel van de

NOOIT VOLTOOID VERLEDEN

Sobibor Archeologie Levensverhalen Verzet Docentenhandleiding 3d-animatie Sobibor

Op deze tekening zie je een reconstructie van de archeologische opgravingen in vernietigingskamp Sobibor. Klik op een van de locaties.

De website is ontwikkeld door de Lotty Veffier Foundation, Stichting Vredeseducatie en geschiedenisdocent Martijn Pellis en gerealiseerd met steun van de Provincie Gelderland.

geschiedenis kan leren. Kijk maar om je heen wat we er van maken, hoor je dan. Pedagogen hebben een andere invalshoek. We kunnen niet anders dan van geschiedenis leren. Het heden is te chaotisch en de toekomst kennen we niet. Natuurlijk gaan mensen het niet automatisch beter doen, na bestudering van de geschiedenis, maar onderzoeken hoe mensen toen en wij nu vrede en vrijheid kunnen maken en in verzet kunnen komen tegen onrecht is de moeite waard. En het werkt, kijk maar om je heen: overal zie je vrede door kinderen en jongeren gemaakt. We zien het vaak niet omdat we er aan gewend zijn geraakt.

Planning

De V-LAB Express is ook een plek waar nieuwe methodieken, werkvormen en installaties worden ontwikkeld en getest voor musea, scholen en educatieve instellingen. Begin maart 2019 willen we starten met ontwikkelen en bouwen en vanaf september gaan we voor minstens 5 jaar door Nederland en Duitsland toeren t.g.v. de viering van 75 jaar vrijheid.

In de Democratiefabriek wordt ontzettend hard gewerkt en 'democratie gemaakt'

Succesvolle weken in Lochem en Eefde, Aalten, Apeldoorn, Oosterwolde en nog meer plaatsen

Met dank aan Marjolein Roelofsen

De tentoonstelling De Democratiefabriek is steeds meer in trek in het MBO in het kader van burgerschap, zoals ROC Friese Poort in Leeuwarden, ROC Aventus in Apeldoorn en de Rooipannen in Tilburg. Enkele duizenden studenten hebben aan het programma deelgenomen. Soms was de tentoonstelling onderdeel van een project in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen, met een debat en een workshop voor studenten en docenten over radicalisering.

Deelnemers uit twee doelgroepen (kinderen 10-14 jaar en jongeren 15-20 jaar) onderzoeken dilemma's die met democratie te maken hebben. Vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst, maar ook de rol van de overheid, leven in een rechtsstaat en hoe je kunt actievoeren om een probleem onder de aandacht te brengen.

In een democratie kunnen we vrede maken

De link met vredeseducatie is dat we in een democratie vrede kunnen maken, door het maken van wetten. Er zijn veel conflicten in een democratie omdat we allemaal anders zijn, andere belangen hebben en vaak schaarste in grond, woningen en werk eerlijk willen verdelen. Een wet is het voorlopig eindpunt van een maatschappelijk conflict. Soms wordt de discussie de dag na aanneming van de wet weer geopend, maar er is een punt van overeenstemming bereikt. Zo zien we dat wetten pacificeren.

Spelenderwijs in Lochem

De Democratiefabriek stond eerder in de gemeente Lochem, waar op twee plaatsen 800 kinderen en jongeren deelnamen aan het programma. Gemeenteraadsleden brachten een bezoek aan de scholen en scholieren konden meestemmen voor een lokaal project. "Door allerlei dilemma's rondom democratie spelenderwijs en in begrijpelijke taal aan te bieden, steken kinderen er écht iets van op", stelt Sonja Peterse, coördinator Stichting Welzijn in Lochem die verantwoordelijk was voor de organisatie van de tentoonstelling. Irma Harmsen, jeugdcoach bij Stichting Welzijn in Lochem, vertelt dat leerlingen vaak secuurder met de opdrachten bezig zijn als ze vooraf al enige informatie hebben verkregen. Enkele dagen na het bezoek van de Democratiefabriek mogen de leerlingen een project verdedigen in de raadszaal in aanwezigheid van de burgemeester.

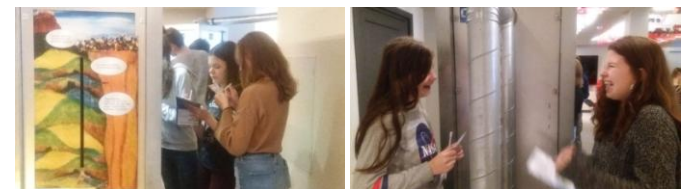
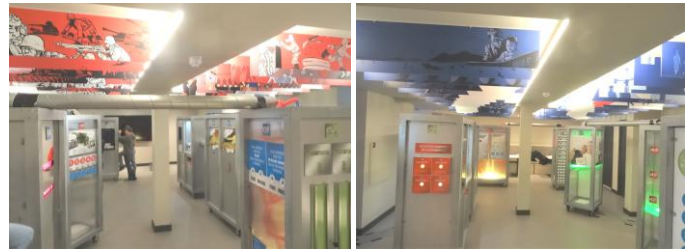

Poster van ROC Aventus Apeldoorn (l). Gemeentehuis Lochem (r).

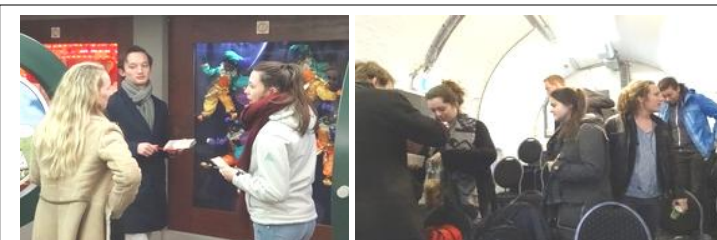
Foto's deze pagina: Stichting Vredeseducatie

Burgemeester van Aalten ontvangt de leerlingen

In het Gemeentehuis van Aalten was de tentoonstelling op herhaling. Tientallen klassen uit het primair onderwijs brachten een bezoek aan de tentoonstelling. De burgemeester zelf heette de leerlingen welkom en raadsleden namen de begeleiding van de groepen voor hun rekening. Het is interessant om te zien dat na de aankondiging van onderwijsminister Slob om de doelen en thema's van burgerschap in het onderwijs concreter te maken, vooral lokale bestuurders invulling geven aan burgerschap. Naast uitleg over de werkwijze van de gemeenteraad, gaat het om samenleven in vrijheid en gemeenschap vormen waar mensen welkom zijn en hun eigen plek mogen vinden. Dat heeft positieve verwachtingen voor de lokale gemeenschappen nu en in de toekomst.

De Democratiefabriek kan (bijna) in elke ruimte worden geplaatst, zoals in Eefde in een voormalige kazerne, in het gemeentehuis in Lochem en in het Vredesbolwerk van het vonds in Utrecht. Gemeentehuizen zijn populair, maar ook kerken, theaters, buurthuizen en natuurlijk school zijn plekken waar de fabriek kan worden opgezet.

Een twintigtal studenten Media en Cultuurwetenschappen van de Universiteit Utrecht, onder begeleiding van docente Sanne Sprenger, heeft filmpjes gemaakt over **Superdiversiteit** bedoeld voor jongeren die hun opleiding aan het ROC volgen. Na een workshop over **Superdiversiteit** gingen de studenten aan de slag in de stad en in het Fort van de Democratie.

Bekijk het resultaat op: <https://vimeo.com/263873521>

La Fabrique de la Démocratie / Democratiefabriek reist in vijf edities door België

De Belgische Democratiefabriek heeft een hoge vlucht genomen. Inmiddels is de tentoonstelling in 5 edities beschikbaar. We werken intensief samen met het BELvue Museum in Brussel, dat nog vele andere programma's aanbiedt rondom democratie en burgerschap in Brussel en overal in het land.

Met steun van de Koning Boudewijn Stichting werd de tentoonstelling in de derde Belgische landstaal ontwikkeld voor het parlement van de Duitse gemeenschap in België, dat gevestigd is in Eupen. Voor Service Public Wallonie werd een speciale Franstalige editie geproduceerd die voor enkele jaren een rondreis maakt langs de steden Liège, Tournai, Verviers, Namur, Mons en Charleroi.

Stellingen over verkiezingen in Mechelen

In de stad Mechelen werd aan de Democratiefabriek een stellingen spel toegevoegd vanwege de verkiezingen van de gemeenteraden in oktober in België. Meer dan 600 jongeren namen er aan deel. De Stadslĳst (Vld, Groen en m+), aangevoerd door burgemeester Bart Somers, haalde 47% van de stemmen in Mechelen. De benadering van Somers om van Mechelen een vreedzame stad te maken, krijgt veel aandacht in de media. Heel opvallend is dat hij bij nader inzien niets bijzonders doet. Hij luistert, geeft aandacht aan mensen in de knel en geeft jongeren en andere groepen zelf de regie in handen om hun levensomstandigheden te verbeteren. En: hij gaat niet mee in polariserende discussies door stem te geven aan de mensen in het midden. Op YouTube zijn interviews met Bart Somers te vinden.

Er verscheen een uitvoerige reportage over de Democratiefabriek in de Franstalige krant En Marche:

<https://www.enmarche.be/culture/expositions/on-a-tous-des-prejuges.htm>

Neem voor informatie over de tournee en huurvoorwaarden voor de Democratiefabriek voor Nederland en België contact op met Bianca Palm van de Stichting Vredeseducatie 06 -83 30 53 16 of kijk op www.vredeseducatie.nl

Tentoonstellingen 'good practice' in preventie bij radicalisering

Het Fort van de Democratie en de Democratiefabriek zijn als 'good practice' opgenomen in de uitgave: 'Human Rights Education in the School Systems of Europe, Central Asia and North America: A Compendium of Good Practice'. Een uitgave van de OSCE en ODIHR in samenwerking met UNESCO. De interactieve methodiek werd in de Nederlandse bundel 'Good practices voor preventie van radicalisering' opgenomen. Een uitgave van het Kennisinstituut Integratie en Samenleving van het Verwey Jonkerinstituut en Movisie.

Wetenschappelijk onderzoek

In de afgelopen jaren hebben zijn diverse effectenonderzoeken gedaan in het Fort van de Democratie onder begeleiding van dr. Allard R. Feddes en prof. dr. Bertjan Doosje van de afdeling Sociale Psychologie van de Universiteit van Amsterdam. Naar aanleiding hiervan hebben zij een artikel geschreven voor de speciale uitgave van 'Security and Democracy' in Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology dat naar verwachting in het voorjaar van 2019 verschijnen.

2018
EUROPEES JAAR
VAN HET CULTUREEL
ERFGOED
#EuropeForCulture

Michiel de Wit en Huub Braam van het Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) schreven een artikel over het Fort van de Democratie als plek om met jongeren democratisch 'ideeën'-erfgoed te onderzoeken.
www.lkca.nl/middelbaar-beroepsonderwijs/artikelen-en-interviews/fort-van-de-democratie

Vergeet het kind niet

als je de wereld wilt verbeteren

Dat is de titel van een aansprekend boek met dertig gedichten en columns van Arie de Bruin geïnspireerd op het gedachtegoed van Janusz Korczak (1878-1942). Korczak was een Poolse Joodse arts en pedagoog die op een bijzondere manier een weeshuis leidde in Warschau. Hij werd in 1942 met de kinderen vermoord in het vernietigingskamp Treblinka.

Janusz Korczak leert ons idealen te hebben en die waar te maken, echt te luisteren naar kinderen, vertrouwen te hebben in hun eigen mogelijkheden, die niet altijd stroken met wat de school eist, en kinderen een stem te geven. Een uitgave van de Janusz Korczak Stichting.

Dit mooie boekje is verkrijgbaar bij boekhandel of via info@korczak.nl voor slechts € 10,-

Hoe kunnen we vrede en mensenrechten leren?

8th International Biennial Conference of Museum Studies 'Representation, Inheritance and Forgetting' Taiwan

De Stichting Vredeseducatie onderhoudt nauwe banden met enkele musea in Taiwan. Het initiatief kwam van Professor Museumstudies Chia-Li Chen, die in oktober 2018 een conferentie organiseerde waar Stichting Vredeseducatie enkele workshops begeleidde. Onderdeel van het programma was een bezoek aan het Nationaal Mensenrechten Museum en het Museum 228. Het nummer staat voor 28 februari 1947 toen vreedzaam protest in Taipei door militairen van de Kwomintang bloedig werd neergeslagen. Wat volgde was een periode van onderdrukking die ook wel de 'witte terreur' wordt genoemd met naar schatting tienduizende slachtoffers vooral om de culturele, economische en

politieke elite van het eiland. Taiwan is nog steeds een verdeeld land. Een grote minderheid bestaat wil aansluiting bij China, dat Taiwan als een opstandige provincie beschouwd en intimiderende militaire oefeningen uitvoert. De meerderheid wil dat Taiwan onafhankelijk blijft. Deze controversen heeft gevolgen voor onderwijs en de inrichting van vredes- en mensenrechteneducatie en burgerschapsonderwijs.

Meer weten? De tekst van de inleiding van de workshop is beschikbaar in het Engels. Voor wie Mandarijn kan lezen, is een artikel over mensenrechten en musea op aanvraag verkrijgbaar. Mail naar: vrede@xs4all.nl

Deelnemers aan één van de workshops (l) en tijdens een bezoek aan het Nationaal Mensenrechtenmuseum in Taipei. Rechts: Oud gevangene en museumdocent Fred Chin en Jan Durk Tuinier.

Omgaan met oorlogstrauma's van anderen

Film en E-learning voor mensen die in zorg of hulpverlening werken

Verhalen 100 malen bestaat uit een film van Erik Willems (30 min.) waarin twee overlevenden van het concentratiekamp Auschwitz centraal staan. Lotty Veffers (96) en Ernst Verduin (90) vertellen over hun levenservaringen, hun terugkeer, maar belangrijker nog, over hun veerkracht en kwetsbaarheid, het verdriet dat werd weggestopt en later wel meer dan 100 malen verteld moest worden. Daar waar het vertellen stopt, komen hun dochters – de tweede generatie – aan het woord.

'Tip en Tools'

Bij de film is een educatieve website gemaakt, specifiek voor hulpverleners, verplegenden, verzorgenden (in opleiding), die in aanraking komen met mensen die moeten leven met een trauma als gevolg van oorlogsgeweld. In korte teksten, achtergronden, vragen, 'Tips en Tools' worden in 25 kernwoorden de ervaringen van mensen met een trauma als gevolg van oorlogsgeweld onderzocht.

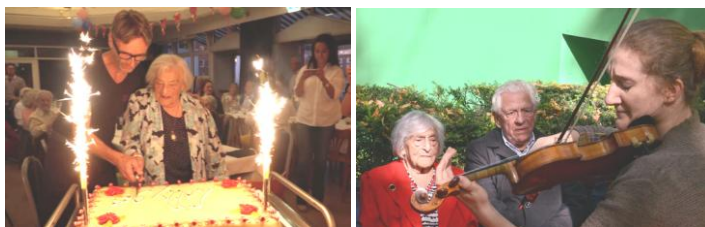

Foto links Lotty Veffers, die in de zomer van 2018 overleed. Op de foto rechts Lotty Veffers met Ernst Verduin.

Lerende gemeenschap

De educatieve website is interactief opgezet als E-learning en zal worden gebruikt in de opleidingen, maar ook in nascholingsactiviteiten voor de thuiszorg en andere vormen van

maatschappelijke dienstverlening. We willen een 'lerende gemeenschap' vormen met mensen die in deze sector werkzaam zijn. Met hen ervaringen delen zodat de E-learning verder kan ontwikkelen.

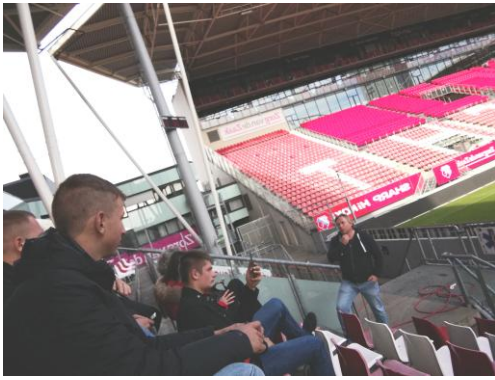
Verhalen honderd malen werd gepresenteerd aan medewerkers van het Joods Maatschappelijk Werk (JMW). v.l.n.r. Hettie van Emden (JMW), Alex Bakker (scenario film), Mirjam Huffener (projectleider), Jolande Drop (JMW), Rozette Kats (eindredactie) en Jan Durk Tuinier (teksten E-learning).

LOTTY VEFFER FOUNDATION

Stichting Vredeseducatie
Peace Education Projects

Voor de film, E-learning verslag van het seminar dat in september 2018 in het Vredesbolwerk van het vfonds werd georganiseerd, kijk op: www.verhalen100malen.nl of www.lottyvefferfoundation.nl

Het project Verhalen Honderd Malen van Lotty Veffers Foundation werd financieel mogelijk gemaakt door: vfonds, Nationaal Comité 4 en 5 mei, Democratie&Media en Prins Bernhard Cultuurfonds.

Samen met de fancoaches van FC Utrecht, medewerkers van de Anne Frank Stichting en Jongerenwerk Utrecht (JoU) organiseerde de Stichting Vredeseducatie ZIJaanZIJ dagen. Het project heeft een preventief karakter en tot doel het verbeteren van de sfeer in het stadion van FC Utrecht door het tegengaan van discriminerende spreekwoorden en antisemitisme. Ook voor 2019 staan enkele van deze ZIJaanZIJ dagen in de agenda.

Vrede en alle goeds voor het nieuwe jaar!

Heel veel dank voor alle steun van docenten, studenten, medewerkers en collega's van andere organisaties bij de projecten en de brand deze zomer.

Stichting Vredeseducatie kon in het afgelopen jaar veel projecten realiseren dankzij het vertrouwen en de financiële steun van donateurs, instellingen en fondsen zoals het vfonds, het Solidariteitsfonds, Evert Zoudenbalchfonds, het Sophie Booy-barones van Randwijckfonds, het Vredesfonds met Ars Donandi en de gemeente Utrecht.

Stichting
Het Solidariteitsfonds

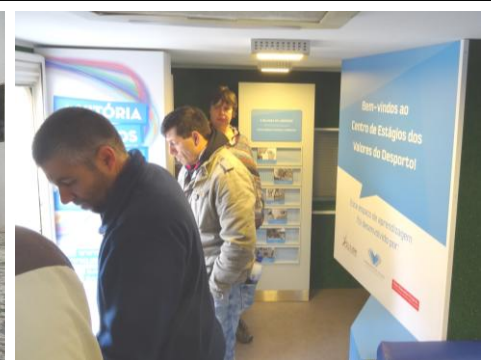
Vredesfonds + Ars Donandi

Sophie Booy - barones van Randwijck fonds + Ars Donandi

Gemeente Utrecht

Het Evert Zoudenbalch Huis

De Stichting Vredeseducatie onderhoudt warme banden met het Universal Values Museum in Mafra Portugal. Door de regio reist een interactieve tentoonstelling over 'Waarden in Sport en Fair Play' in een megacaravan langs scholen. De werkvormen in deze tentoonstelling en in het museum zijn ontwikkeld in het Fort van de Democratie. Naast deze 'hands on' installaties heeft het museum in het voormalige paleis van de markies van Mafra werkvormen op het terrein van mindfulness en enkele high tech installaties, onder andere over het onderzoeken van compassie. Een intrigerende combinatie van vrede ontwikkelen in je hoofd, in je hart en met je handen. Meer informatie: www.universidadevalores.org

Zaterdagavond 27 april 2019 - Stichting Vredeseducatie 25 jaar
met "The Bright Sight of Life" in Theater Cultura Ede.
Heb je zin om dat mee te vieren? Leg de datum vast, uitnodiging volgt.

Samenstelling nieuwsbrief/jaarbericht 2018
Jan Durk Tuinier (directie)

Bestuur Stichting Vredeseducatie
Marjan Bosma, Arie Blanken en Anja Brinkman-Boevé, Zinzi Rozema

Medewerkers: Juliette Borghuis (reserveringen en administratie tot 1 juli 2018) Edith van Gernerden (onderhoud en tentoonstellingsopbouw), Hayo van Gernerden (ontwerp en productie tentoonstellingen), Marja Hanko (groepsbegeleidster), Udo Houwing en Angela Houwing (financiële administratie), Marten-Jan Martens (groepsbegeleider), Bianca Palm (acquisitie tentoonstellingen), Naomi Tuinier (groepsbegeleidster), Kelvin Vink (onderhoud Fort), Mar van der Velden (website), Manouk Hanko (Fort verzorging), Marissa Nourmohamed en Marjolein Roelofsen (groepsbegeleidsters).

Stichting Vredeseducatie Postadres: Vredesbolwerk: Lucas Bolwerk 10 3512 LD Utrecht
Tel: 06 – 83 83 33 58 (algemeen) 06 – 83 30 53 16 (interactieve tentoonstellingen)
E-mail: vrede@xs4all.nl **Internet:** www.vredeseducatie.nl